

(huszonöt holdas, páriját ritkító parkjával együtt) neves mintabirtok lett: a keszthei Georgikon „érdemes testvére”, „az Alföld első georgikona” – ahogyan 1817-ben Vedres István fogalmazott. (Uo.) A piros kastélynak emlegetett, angol stílusú, toronyos, manzárdtetős úrilakot – amelyben Liszt is fellépett – a birtokszerező Lázár Lukács egyik fia, Lázár Ágoston (1768–1833) építtette a 19. század elején, pontosabban 1817-ben, de ünnepélyes felavatására 1820 nyarán került sor. (Uo.) Másik fia, Lázár János építtette az écskai római katolikus templomot. (Uo.)

A birtokszerező Lázár Lukács vetette még a 18. században „hamar felfedezte, hogy a marhatenyésztés nagyon kifizetődő a császárság déli területein, ezért üzleti politikáját teljesen alárendelte a császári sereg minőségi hússal való ellátásának. Ennek érdekében haszonbérbe vette a végeláthatatlan gazdag mezők területét

Helyreigazítás

Kedves Németh Ferenc Úr!

A Füzetek 207. lapszámában írt dolgozatát örömmel olvastam, ám sajnálattal tapasztalom, hogy a magyar Bánság nevét románul (Banat) használja.

A hivatkozott 17-19. századokban különösen zavaró ez a tévedés egy magyar nyelvű írásban.

Éppen elég történelem- és névhamisítás sújtja az elcsatolt területeinket, szerintem nekünk óvnunk kellene ezeket a szellemi értékeinket. Aminek a földrajzi nevezék (és korabeli névhasználat) fontos része.

Gondolom, hogy jelzésem egyetértésre talál Önnél.

Üdvözlettel, Dobó Attila
(Szerk. megjegyzés: Többen is jelezték a helytelen névhasználatot, amit köszönünk.)

Dél-Magyarországon, és Kiss Izsák üzleti partnerével együtt a Belleje állami birtokot is Baranyában. (...) Az üzleti tisztesség és pontosság eredményeként Lázár Lukács nagyon hamar hírnevet szerzett a császári katonai körökben, és mint korának kiváló marhatenyésztő és húsfeldolgozó szakembere megkapja a császári osztrák–magyar hadsereg ellátmányozásának tiszteletbeli alezredesi címét” (Gazdag, 2010:177–229).

Ezt a tevékenységet fejlesztette és vite tovább Lázár Lukács fia, Ágoston, aki egyébként a császári hadsereg ezredese volt. A fejlődő écskai mintagazdaság, valamint a család kiterjedt üzleti kapcsolatai révén „a Lázárok és Écska falu neve hosszú éveken keresztül beleszövődött a császárság elit köreinek történetébe” (Uo.).

Lázár Ágoston feltehetően „katonai” vonalon, jeles hadiszállítóként kerülhetett kapcsolatba Esterházy Miklós birodalmi herceggel, aki fényes katonai pályát futott be, s aki 1817-ben a császári hadsereg tábornagya lett (amellet az Aranygyapjas rend lovagja és a Szent István-rend nagykeresztese). Nyilván állami és katonai érdekek is amellet szóltak, hogy a nagy szállítónak számító Lázár Ágostonnal ápolni kell nemcsak a kereskedelmi, hanem a baráti kapcsolatokat is. Ugyancsak Lázár Ágoston üzleti érdekeltsége is azt sugallta, hogy csakis jót tehet a magas rangú császári katonatisztekkel való barátság erősítése (Uo.).

A Lázár-család nemcsak Écskát birtokolta, hanem (földesúri joggal bírta) Jankahidát, Bégafőt, Lázárföldet, Zsigmondfalvát és Lukácsfalvát. (Borovszky, 1912:546)

Folytatjuk

(Délkelet-Európa – South-East Europe International Relations Quarterly, Vol. 4. No. 1. (2013 tavasz) II p.)

Buslig Lajos (1934–2013)

Nyughatatlan lelke már rég 2013. május 14-én a teremtőjéhez érkezett.

Porai 2014. május 11-én kerültek a Gyergyószentmiklósi Örmény temetőbe, amit oly nagyon, talán mindennél jobban imádott. Megszállottja volt a természetnek, s Gyergyószentmiklós egyik olyan barlangásza, aki elévületlenül érdemeket szerzett a Sűgő-barlang feltárásában. Az általa az 50-es évek közepétől elkezdett kutatómunka eredménye a szárazjárat megtalálása és feltárása. Mindig megtalálta azokat a társakat, akikkel együtt dolgozhatott. Lírai alkat lévén a barlang számos alakzata, képződménye viseli ma is azt a költőinek is minősíthető nevet, amit ő adott neki: meduza, mese világ, bagoly szem, bástya és minoret stb.

Építész volt, de életét lehetetlenné tették az elmúlt rezsimben. Találmányai sorra eltűntek idegen fiókokban, vagy mások arattak sikert velük. Az utolsó cseppet a keserűség poharában az jelentette, amikor az illetékes szakemberek elfogadták a pizsai ferde torony megmentésére készített tervét, ám az akkori hatalom megakadályozta, hogy kiutazzon a munkálatok vezetésére.

Fiataloknak, középiskolásoknak szervezett kirándulásokat, ismertette a Gyergyó természeti csodáit, egy életre fertőzve meg a természet szeretetével.

Mindig tisztelettel értékelte mások munkáját, nem véletlen az sem, hogy az Ödön-terem elnevezéssel annak a néhai Garai Ödön tanárának állított emléket, aki a Sűgő-barlang feltárását újraindította, dr. Csiby

Andor és társainak a két világháború közötti években kezdeményezett feltáró és népszerűsítő munkája után. Buslig Lajos végleg hazatért kényszerű, önként vállalt száműzetéséből. Az erdélyi barlangászok, de nem csak ők, egy olyan elődöt tisztelhetnek benne, aki a feltárás mellett meglehetősen kezdetleges eszközökkel, de nagy szakértelemmel még a barlangok felmérésében is tudott sajátosat alkotni.

E vidék és e táj örök tüzelőt jelentett olthatatlan vágyai számára. Elszakadni akkor sem tudott az itteni történepektől, kiemelten a Sűgővel kapcsolatosaktól, amikor ezernél is több kilométer választotta el szülőföldjétől. Onnan is vitázott, javasolt, ötletekkel szolgált. Neheztelt, ha nem úgy történtek dolgok, ahogy ő elképzelte. Ízig-vérig gyergyói maradt. Most már poraival is táplálja a földet, ahonnan vétetett.

Ügyeljen rá az anyaföld! Emlékére pedig mi, és majd az utánunk jövők! Béke velled Lajcsi!

Dr. Gerőffy Ferencz
(Szerk. megjegyzés: A hamvak fele része Budapestről került haza Gyergyóba, fele része pedig Dunabogdányba.)

